

Забавна Грамматика 3

И ово је
права срећа –
граматика
стиже трећа.
У друштву смо
опет фином,
са Аном и
Тинтилином.



Представи се – напиши нешто о себи

Опиши:

своје очи – _____

своју косу – _____

своје лице – _____

одећу коју имаш на себи – _____

.....

(име)

(презиме)

(уметничко име)

(адреса)

Наведи:

игре које волиш – _____

музику коју волиш – _____

свој омиљени спорт – _____

своја омиљена јела – _____

свој хоби – _____

Овде нацртај свој портрет или залепи фотографију.

1. НИГДЕ НИЈЕ КОД КУЋЕ

Вежбамо:

- врсте речи
- обавештајне, упитне, заповедне и узвичне реченице
- потврдне и одричне реченице
- вишезначност и грађење речи
- именице – заједничке и властите
- управни и неуправни говор

Твој задатак ће бити:

- да напишеш састав о својој замишљеној пустоловини
- да замислиш да си славни писац
- да напишеш састав о себи
- да решиш загонетну укрштеницу

ВРСТЕ РЕЧИ

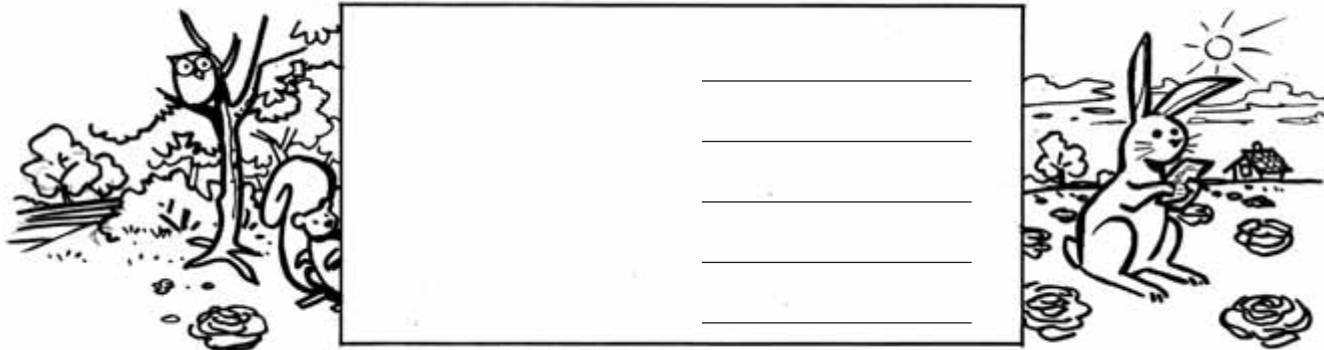
У песми Тихомира Продановића правом линијом подвуци именице, а таласастом глаголе.

Питање

Пита Бата мачка:
– Знаш ли шта је тачка?
А мачак му жут,
намргођен, љут,
репом дао знак
да он није ђак.



Напиши шаљиву честитку једном зецу за рођендан.



ОБАВЕШТАЈНЕ, УПИТНЕ, ЗАПОВЕДНЕ И УЗВИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

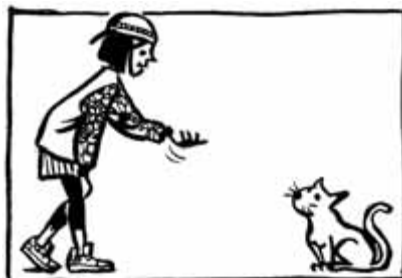
Посматрај слике и напиши реченице. Води рачуна о знацима . ! ?



обавештајна: _____

упитна: _____

узвична: _____



заповедна: _____

упитна: _____

обавештајна: _____



потврдна: _____

одрична: _____

Препиши латиницом реченице и на крај сваке од њих стави одговарајући знак . ! ?

– Шта то радиш _____

– Гледам кроз прозор _____

– Отвори га _____

– Какав диван дан _____

ПОТВРДНЕ И ОДРИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Обој господина Кромпировића и госпођу Јабуку Руменовић. Затим их опиши.
У описивању користи потврдне и одричне реченице.



Господин Кромпировић је крупан. Он није мршав.



Госпођа Руменовић је мршава. Она није крупна.

ВИШЕЗНАЧНОСТ РЕЧИ

Напиши шта именица језик означава у следећим реченицама.

Ујео сам се за **језик**. Именица језик у првој реченици означава

Он зна много **језика**. _____

Жуља ме **језик** на ципели. _____

Састави реченице користећи речи које имају више значења.

глава Он је глава породице. Књига има пет глава.

рука _____

нога _____

срце _____

ГРАЂЕЊЕ РЕЧИ

Од наведених именица направи друге именице и глаголе као у датом примеру.



лист

именице

листић

глаголи

листати



зид



брод

бродити



кућа



пут

ИМЕНИЦЕ – ЗАЈЕДНИЧКЕ И ВЛАСТИТЕ

Твоје чудно путовање или пустоловина

Замисли да имаш брод који се зове Зимба и да са пријатељима који се зову _____ путујеш преко мора које се зове _____ у неку далеку чудну земљу која се зове _____.

Овде настави причу о том путовању.



Препиши именице из своје приче.

заједничке
именице

властите
именице

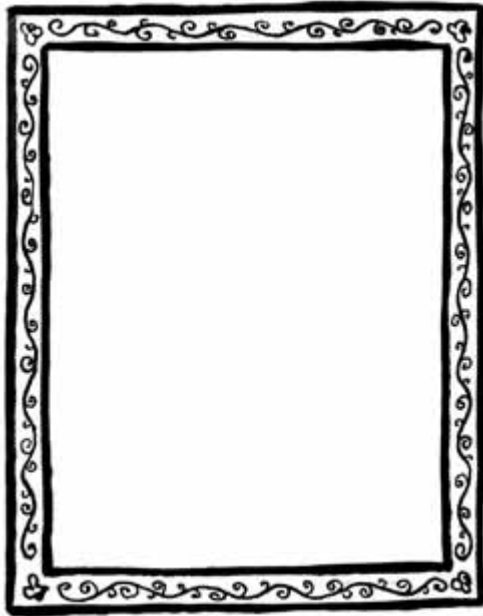
брод

Зимба

пријатељи

море

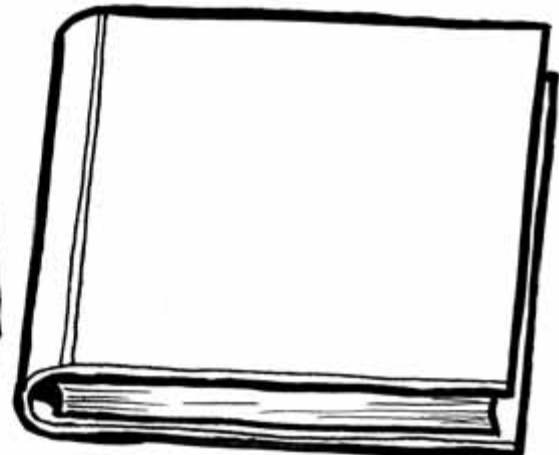
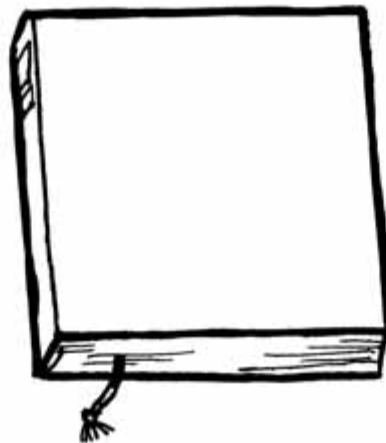
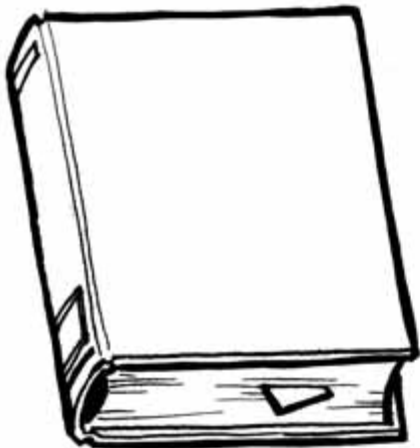
Замисли да си славни писац.



*Овде нацртај себе
као славног писца.*

Опиши како живиш као славни писац.

Напиши на овим књигама своје име и наслове својих дела.



УПРАВНИ И НЕУПРАВНИ ГОВОР

**Напиши како ти као славни писац одговараш на Тинтилинова питања у интервјуу за ТВ.
Пази на знаке навода (између њих стоје наведене речи).**

Тинтилин: „Шта мислиш о себи као писцу?“

Ти: „_____“

„Како је то бити славан писац?“, пита Тинтилин.

„_____“, одговараш ти.

Тинтилин: „Које књиге препоручујеш деци?“

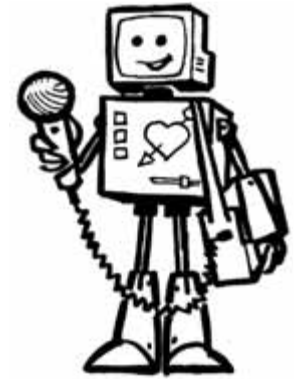
Ти: _____

„_____“, пита Тинтилин.

„_____“, одговараш ти.

Тинтилин: _____

Ти: _____



Сада овај дијалог пребази у неуправни говор.

Тинтилин ме је питао шта мислим о себи као писцу.

Ја сам му одговорио да

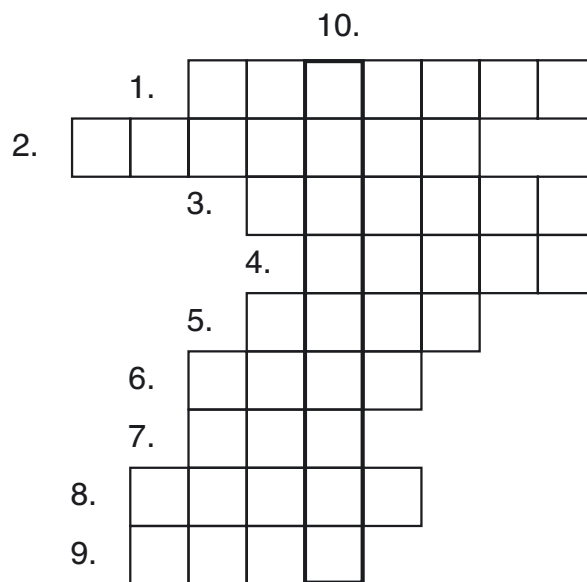


Ово сам ја

Напиши о себи краћи састав (наведи своје име, презиме, надимак; адресу; имена својих укућана; своју омиљену књигу; име кућног љубимца – ако га имаш; места на којима твоја породица проводи годишњи одмор – на мору, језеру, планини и сл.). Пази на велико слово.

Загонетна укрштеница

1. Мало, лукаво, сваког с пута свраћало.
2. Пева танко, гласовито, копљем боде поносито.
3. По шуми урла, по брду мумла, тражи воћњаке и пчелињаке.
4. Нешто врда око брда, врло пази кад улази.
5. Плива патка по водици, носи чекрк на главици.
6. Наша баба по ноћи бди, по дану спи.
7. Сав свет виде, а себе не виде.
8. Просу се ватра по целом пољу, нит кога опече, нит шта запали.
9. Просу се бисер низ твоје поље, где ти паде, ту нестаде.
10. Сто ковача на једном пању кују, један другог не чују.



(сова; комарац; пчела; сунца; лађа; медавц; оч; истрга; сунц; лађа; медавц; оч; истрга; сунц)

2. ДРУГ ЋЕ ДРУГУ ДА УБЛАЖИ ТУГУ

Вежбамо:

- род именица
- број именица
- проста реченица; субјекат и предикат
- значење израза

Твој задатак ће бити:

- да напишеш причу
- да напишеш позивницу за рођендан
- да напишеш текст за стрип

Прочитај песму.

Није то смешно

Један дечко узео креду
И покушао да нацрта среду.
Смејали се сви одреда:
„Како се може нацртати среда?“
И ако ништа не буде од цртања среде,
Његови покушаји вреде.

Алек Марјано



Шта мислиш, због чега је тешко нацртати среду?




Шта би ти волео да нацрташ?

Зашто?

РОД ИМЕНИЦА

Именице могу бити мушког, женског и средњег рода.

У табелу распореди именице: пас, излет, мрак, пећина, око, девојчица, Ана, ноћ, поље, страх, нада, Тинтилин, страшило, чудо, мачка, глас, јутро, дрво.

мушки  тај	женски  та	средњи  то

Напиши кратку причу која има наслов: Петао, кокошка и пиле

БРОЈ ИМЕНИЦА

Именице могу бити у једнини или у множини.

једнина	множина	једнина	множина
			
пас	пси		очи
пећина			мишеви
цврчак			пилићи

Напиши кратак дијалог између једног дечака и групе старијих особа.

Он: _____

Они: _____

Он: _____

Они: _____

Он: _____

Твој рођендан



Замисли да славиш рођендан. Напиши позивницу.

Позивница

Драг _____

Позивам те _____

Датум _____ *Потпис* _____

Састави програм и јеловник за свој рођендан.

Програм прославе	Јеловник
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

ПРОСТА РЕЧЕНИЦА

Проста реченица има само **субјекат** и **предикат**.

Користи просте реченице и напиши:

Ко шта ради у твојој школи?

субјекат (ко?)	предикат (шта ради?)
Учитељ	испитује.

Ко шта ради у одељењу за време одмора?

субјекат (ко?)	предикат (шта ради?)

СУБЈЕКАТ И ПРЕДИКАТ

Субјекат казује ко врши радњу, о коме или о чему се у реченици говори.

Предикат казује шта ради субјекат.

**Прочитај песму. Плавим словима су обележени субјекти и предикати.
Субјекат подвуци једном, а предикат два пута.**

Иду, иду мрави
по зеленој трави.

Други иду тате,
а чике их прате.

На крају је деда –
иде изван реда.

Први иду ђаци,
ђаци веселјаци.

Трећи су редари,
да се ред не квари.

Гвидо Тартаља

Песма о носу и о заносу



Објасни шта значе подвучени изрази.

Кад видех Ану,
падох на нос →
и наврат-нанос →
у неки занос. →

Нисам видео
даље од носа. →
само те очи,
само та коса.

Али је Ана
имала нос. →
па ти убрзо
подиже нос. →

Говорили су:
„Забадаш нос!“ →
и да ме Ана
вуче за нос. →

Већ ми је душа
била у носу →
када због Ане
добих по носу. →

Кад ми и мајка
натрља нос. →
ја се растужих,
обесих нос. →

И тако Ана
и плава коса
одоше мени
испред носа. →

С. М.

Писање стрипа

Посматрај њихове покрете и лица. Напиши шта они говоре.



Прочитај песму, а затим је илуструј.

Гајите патке

Док звезде сјаје
Патка носи јаје
Док ветар дува
Патка јаје чува
Кад излеже паче
Воли га још јаче
Гајите патке
Заиста су слатке

Љубивоје Ршумовић



Пронађи у песми различите именице и препиши их, прво оне које су у једнини, а затим оне које су у множини.

У једнини су: _____

У множини су: _____

Посматрај слике и опиши шта је на њима.

1. Имам четири ноге и реп. Знам да трчим, да скачем и да се пењем на дрво.

Волим да једем млеко и сир. Ја сам _____.

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____



3. ЛЕПА РЕЧ И ГВОЗДЕНА ВРАТА ОТВАРА

Вежбамо:

- речи које имају различите облике, а исто или слично значење
- речи које имају исти облик, а различито значење
- значење глагола (радња, стање, збивање)
- глаголска лица
- једнина и множина глагола
- глаголска времена – прошло, садашње и будуће време

Твој задатак ће бити:

- да решиш укрштеницу
- да напишеш рођенданску здравицу
- да решиш загонетку и да сам смислиш једну
- да саставиш обавештење
- да напишеш вест

Реши ову глаголску укрштеницу тако што ћеш написати шта ко ради и како се оглашава.

1.



9.



4.



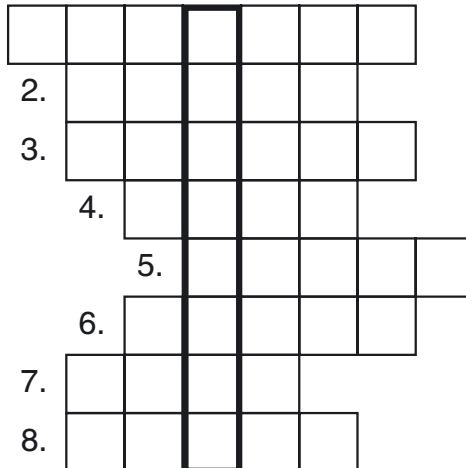
5.



2.



1.



6.



7.



3.



7.

8.

8.



РЕЧИ КОЈЕ ИМАЈУ РАЗЛИЧИТЕ ОБЛИКЕ, А ИСТО ИЛИ СЛИЧНО ЗНАЧЕЊЕ

Повежи речи истог или сличног значења.



ђак
кућа
прут
друм
мрак

шиба
пут
тама
дом
ученик

спавати
викати
трчати
ићи
писати

јурити
шкрабати
урлати
дремати
ходати



Кажите слично на различите начине:

Беба плаче.

Он лаже.

Она се плаши.

Беба кмечи.

Он

Она се

Беба

Он

Беба

Он

РЕЧИ КОЈЕ ИМАЈУ ИСТИ ОБЛИК, А РАЗЛИЧИТО ЗНАЧЕЊЕ

Једнако се
пише,
а значења има
више.

лук

маца

град

коса

Сетите се неке овакве речи и наведете њена значења.



У овој песми пронађи глаголе који означавају како пада киша. Испиши их и објасни. Ако не разумеш значење неког од њих, потражи га у речнику српског језика.

Пронађи и напиши глаголе који показују:

како сија сунце



сија, пржи

како дува ветар



пирка

како говори човек



глагол

значење

прокапује

почиње да капље

промиче

ГЛАГОЛИ

Глаголи су речи које казују:

Радњу – писати, учити, радити, певати

Стање – спавати, седети, дисати, старити, веселити се

Збивање – севати, грмети, свитати

Ана **седи**,
Ана **учи**,
а напољу
ветар **хучи**.



Прочитај песму.

Пада киша

Пада киша ситница
да порасте пшеница
да се деда радује
када снопље везује.

Да се бака насмеје
када брашно просеје
и меси колачиће
за унуке – ђачиће.

Момчило Тешић

Пронађи глаголе. Распореди их у табелу према значењу.

радња	стање

**Напиши кратку причу у којој ће бити три глагола који означавају радњу,
три који означавају стање и три који означавају збивање.**

Помози Тинтилину да доврши здравицу Ани за рођендан.
 Можеш да користиш дате глаголе.

бити

Драга Ана, срећан ти рођендан,
 нек ти буде срећан сваки дан!

волети
 добити

Да те воле и деца и птице,
 да у школи добијаш петице.

дружити се
 постати

научити
 чувати

помоћи
 поносити се



Реши глаголску загонетку.

Пирка, дува
 и ћарлија,
 некад ломи
 и савија.

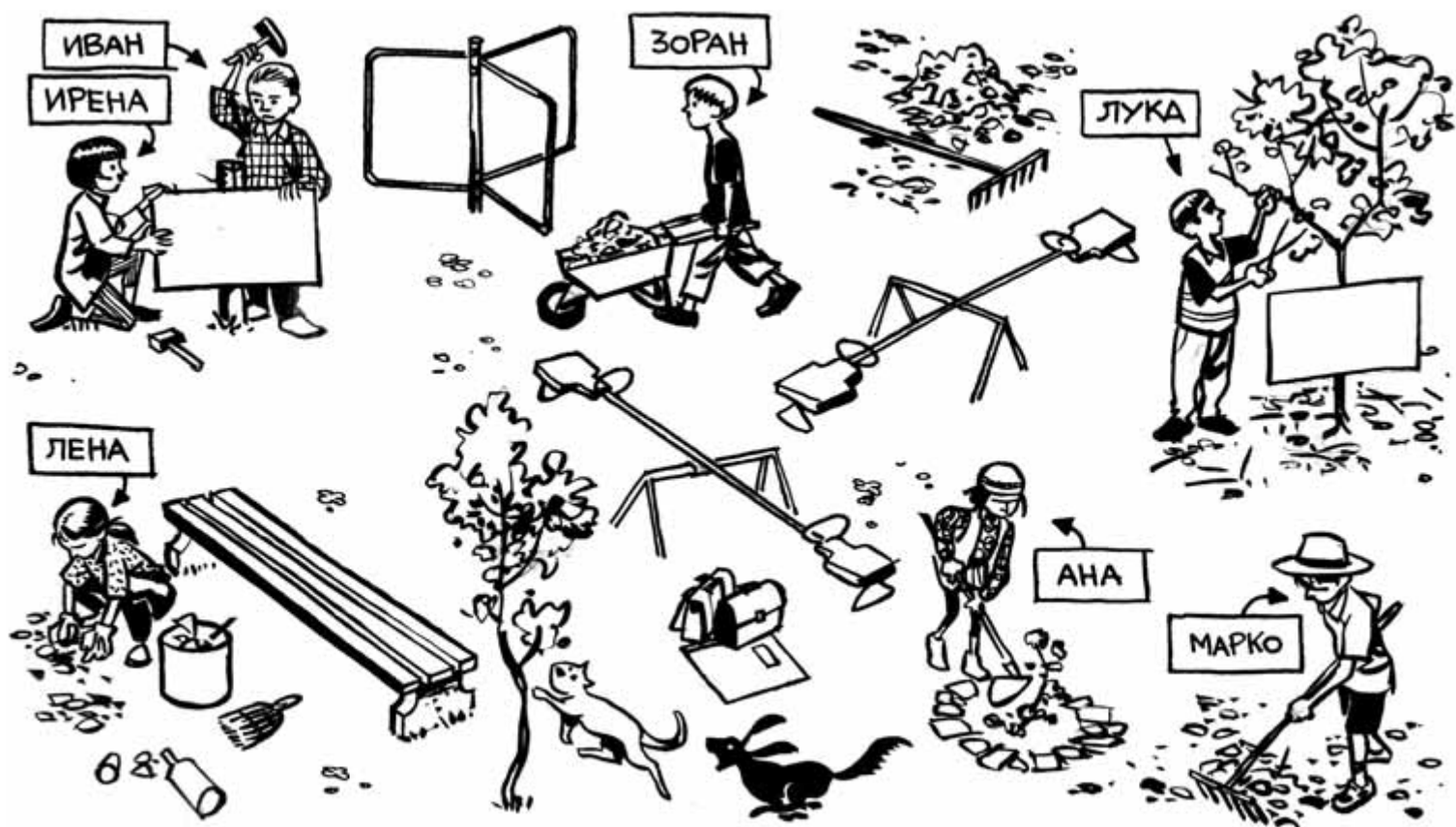


(ратев)

Смисли глаголску загонетку за Сунце.



Шта они раде у парку? Погледај, напиши и глаголе подвучи.
Слику обој. Смисли две поруке о чувању природе.



Састави обавештење о раду ученика на уређењу парка.

Користи глаголе:
састати се, поћи, понети.

Добро је да упишеш дан,
час и место окупљања,
као и време трајања акције.



Састави обавештење о циркуској представи у твоме месту.

Обавештење

Наведи како ће ко
наступити. На пример:
тигрови скачу кроз
ватрени обруч и сл.
Не заборави да
упишеш: дан, час,
место одржавања
представе и цену
карата.



ГЛАГОЛСКА ЛИЦА

Глаголи имају посебне облике за различита **лица**, за једнину и множину.

једнина			множина		
1. лице	ја	певам	1. лице	ми	певамо
2. лице	ти	певаш	2. лице	ви	певате
3. лице	он	пева	3. лице	они	певају
	она			оне	
	оно			она	



Настави реченице као што је започето.

Ја пишем, ти пишеш, а она _____. Ја _____, ти читаш, а они _____.
 Ми скачемо, ви скачете, а они _____. Ми _____, ви _____, а они трче.
 Ја говорим, ти _____, а оне _____. Ми разговарамо, а оне _____.
 Они се играју, а оне се не _____. Они се забављају, а оне се не _____.

Настави реченице као што је започето.

Ја _____ банану, а ти _____ сок. Она _____ жваку, а он _____ семенке.
 Ана _____ књигу, а Тинтилин _____ писмо. Тоша _____, а куца _____.
 Ветар _____, киша _____, сунце _____, а облаци _____ небом.
 Ми _____ жмурке, а ви _____ шугице.

Допуни реченице.

1. Ја учим.

2. Ти _____.

3. Он (она, оно) _____.

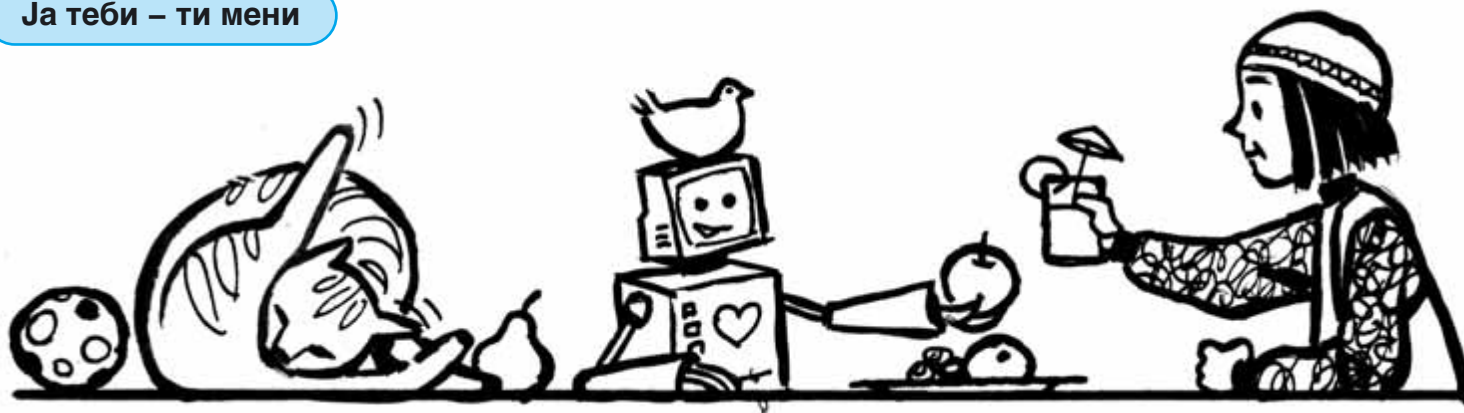
1. Ми _____.

2. Ви _____.

3. Они (оне, она) _____.

Допуни стихове.

Ја теби – ти мени



Ја ти дам чоколаду.

Ти ми _____ лимунаду.

Ја ти _____

Ти ми _____

Ја _____

Ти _____

А он (она, оно)?

Он (она, оно) _____

Ми вам дамо јабуке.

Ви нам _____ крушке.

Ми вам _____

Ви нам _____

Ми _____

Ви _____










А они (оне, она)?

Они (оне, она) _____



ЈЕДНИНА И МНОЖИНА ГЛАГОЛА

Попуни ове табеле:

именица	 глагол у једнини	   глагол у множини
песма 	певам	
игра 		играмо
санке 		
скије 		
цар 		
пословице у једнини		пословице у множини
Чини добро, не кај се; чини зло, надај се.		
		Добре речи добра места нађу.
Невоља је највећи учитељ.		
		Људи сами себе најмање познају.

ГЛАГОЛСКА ВРЕМЕНА – ПРОШЛО, САДАШЊЕ И БУДУЋЕ ВРЕМЕ

Петао и лисица

На грани једног дрвета стајао је петао.
 Лисица се прикраде, па га упита:
 – Шта радиш, петлићу?
 – **Певам!** – одговори петао.
 – А шта си радио јуче? – упита лија.
 – **Певао сам!** – рече петлић.
 – А знаш ли шта ћеш радити сутра? – упита лија,
 облизну се и зашкиљи очима.
 – Сутра **ћу певати!** Ако не верујеш, питај мог
 пријатеља пса! – рече петао.
 – Пса?! О нека, журим се! – рече уплашена лија
 и побеже у шуму.

Обој слику.



Попуни табелу.

прошлост	садашњост	будућност
	<i>певам</i>	
<i>размишљао сам</i>		
		<i>чуваћу се</i>
	ШКИЉИМ	
Шта је то: _____ _____ _____ _____	Шта је то: Није било, неће бити, а сада је? _____	Шта је то: _____ _____ _____ _____
(прошлост)	(садашњост)	(будућност)

4. КО СЕ ВОЛИ ТАЈ СЕ ПИШЕ

Вежбамо:

- придеви – описни и присвојни
- род и број придева

Твој задатак ће бити:

- да смислиш шалу
- да напишеш песму
- да саставиш мале огласе
- да довршиш бајку
- да решиш укрштеницу и ребус
- да смислиш загонетку

У квадратиће упиши бројеве израза који одговарају значењу.

1. Носити главу у торби.
2. Обесити нос.
3. Имати пуне руке посла.
4. Спадати с ногу.
5. Упадати у око.

- | | |
|--------------------------|-----------------------------------|
| <input type="checkbox"/> | снуждити се, покуњити се |
| <input type="checkbox"/> | бити у опасности |
| <input type="checkbox"/> | много се уморити |
| <input type="checkbox"/> | бити веома уочљив, примећивати се |
| <input type="checkbox"/> | бити веома заузет |



Шале

Тинтилинова шала

Перица: Каква ти је то књига?

Јовица: Нашао сам је у парку, па је носим власнику.

Перица: Откуд знаш чија је?

Јовица: Пише на њој Јован Јовановић Змај.




Овде напиши једну своју шалу.

ПРИДЕВИ – ОПИСНИ И ПРИСВОЈНИ

Придеви се придевају уз именице да их украсе, да објасне какве су, да кажу чује су.



Попуни табелу.

именице	придеви	
	какав је? (описни)	чији је? (присвојни)
 кликер	<i>сјајан,</i>	<i>Тинтилинов,</i>
 машница		
 оловка		

**Прочитај песму Јабука, а онда је препиши без придева.
Шта запажаш? Напиши сличну песму о трешњи.**

Јабука

Јабука



Трешња

Јабука крупна,
сочна, румена.

Јабука

Јабука ситна,
жута, зелена...

Јабука

Јабука квргава,
кисела, глатка,
мирисна, сласна,
зрела и слатка!

Ал' има једна
златна јабука:
то је дедина
мала унука.

С. М.

Напиши огласе. Опиши што боље умеш оно што оглашаваш.
То можеш да учиниш и на шалјив начин.

<p>Изгубљено</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>	<p>Нађено</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>
<p>Продајем</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>	<p>Купујем</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>
<p>Мењам</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>	<p>Разно</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Шифра: _____</p>

РОД И БРОЈ ПРИДЕВА

Може ли се рећи?

зелена лист

леп жена

умиљати мачке

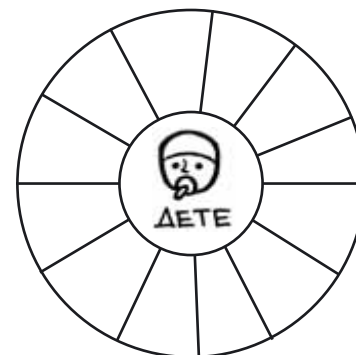
јака дечак

шарено пас

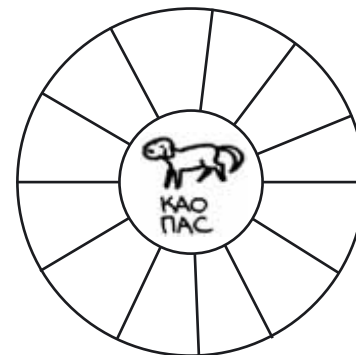
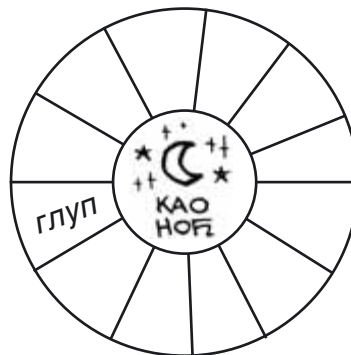
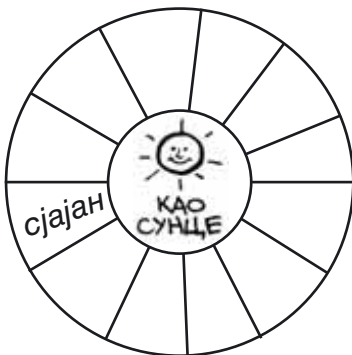
немирно деца

Напиши правилно:

Направи венац придева око именица:



Сети се придева који се пореде са именицама сунце, ноћ, пас.



Помози Ани да заврши започету бајку. Труди се да користиш придеве.



_____ (наслов)

У једној далекој земљи, у великом дворцу, живела је мала

Погоди по опису шта је то:

Као шума, као трава,
може бити црна, плава,
таласаста, коврцава,
или права?

решење:



Састави описну питалицу за руку.

решење:



После утакмице

Лука је био голман на утакмици са III₂. Било му је криво што је примио пет голова. Погледај шта му се догодило после утакмице.



Напиши:

Шта је Миле рекао Луки.

Како се Лука тада осећао?

Шта је Драган рекао Луки?

Како се Лука тада осећао?



Напиши шта ти мислиш о томе што се догодило. Какви су Лукини другови?

Реши укрштеницу.



1. Реч у реченици која казује која се радња врши.
2. Врста казивања, као: *Беле коке испод стрехе вире.*
3. Кратке приче у којима животиње говоре.
4. О њему се у причи говори.
5. Гласови који могу да стоје сами и да чине слог.
6. Стоји на крају узвичне реченице.
7. Разговор два лика у причи.
8. Гласови који не могу сами да стоје.
9. Приче које говоре о чудесним догађајима.
10. Врста казивања, као:
Лепа реч гвоздена врата отвара.



Тинтилинова загонетка



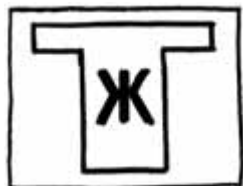
Шта је то:

У нашега ћаће
беле су гаће,
кад их једном свуче
више не обуче?

е/е/

Твоја загонетка

Реши ребусе.



5. ТАЈНЕ СВЕТА

Вежбамо:

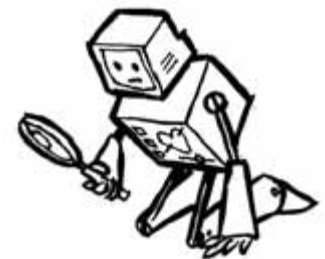
- писање речце НЕ уз глаголе, именице и придеве
- писање речце ЛИ
- речи са умањеним и увећаним значењем – умањенице и увећанице
- писање скраћеница

Твој задатак ће бити:

- да осмислиш модну ревију
- да решиш укрштеницу са скраћеницама

Детективска прича

Из парка је нестала љуљашка. Ти си детектив. Смисли и напиши причу о томе како откриваш тајну нестале љуљашке. Можда ће ти користити глаголи: запажам, тражим, осећам, сумњам и сл.



ПИСАЊЕ РЕЧЦЕ НЕ УЗ ГЛАГОЛЕ, ИМЕНИЦЕ И ПРИДЕВЕ

Речца **НЕ** се пише одвојено од глагола.



Не читам,
не пишем,
не играм се,
не спавам.



Изузетка
четири знам:
немам, нећу,
немој, нисам.

Речца **НЕ** се пише састављено са именицама и придевима.

човек – нечовек
пливач – непливач
пријатељ – непријатељ
ред – неред

правда – неправда
истина – неистина
уморан – неуморан
јасан – нејасан

миран – немиран
зрео – незрео
весео – невесео
искрен – неискрен

ПИСАЊЕ РЕЧЦЕ ЛИ

Упитна речца **ЛИ** пише се **увек одвојено**.

Да ли учиш?
Знаш ли колико је сати?
Јеси ли гладна?

Ове реченице су одговори на питања која треба да поставиш.

Ове године нисам добила књигу за рођендан.

Јесам, јуче сам гледао тај филм.

Не знам, нисам гледао временску прогнозу.

Напиши правилно ове реченице.

Далисутичоколадудали? _____

Недаовденеради. _____

Јесулијелимечићи? _____

Прочитај дијалог. На линијама испод текста правилно препиши погрешно написане речи.

Ана: Тинтилине, дали знаш где ми је књига?

Тинтилин: Незнам, негде сам је видео, али несећам се где.

Ана: А дали можеш да ми позајмиш твоју књигу?

Тинтилин: Немогу, треба мени.

Ана: А знаш ли ти, Марко, где је моја књига?

Марко: Жао ми је, незнам. Ја не мам своју књигу. Мислим да је неко не пажљив.



Доврши реченице.

Овај аутомобил је исправан, а онај је неисправан.

Наша екипа је сложна, а њихова је _____.

Мамина јела су слана, а бакина су _____.

Маша је скромна, а Тамара је _____.



Напиши правилно ове реченице.

Неједемисеовојелозатоштојенеукусно.

Нисамрешииовајзадатакзатоштојенејасан.

РЕЧИ СА УМАЊЕНИМ И УВЕЋАНИМ ЗНАЧЕЊЕМ – УМАЊЕНИЦЕ И УВЕЋАНИЦЕ

Заокружи речи које означавају нешто умањено.

столица
детлић

полица
фесић

птичица
чекић

гумица
носић

кутијица
царић

Равном линијом подвуци речи са умањеним значењем, а таласастом оне са увећаним.

главурда
носина

облачић
кашичетина

рибетина
кравица

снежић
кученце

собетина
сточић

Попуни празна места.

именица	умањено значење	увећано значење
		ножурда
	ручица	
нос		
	кућица	
		књижурина

Шта је мало, а шта велико

Мали зец је _____, велики је _____.



Мали медвед је _____, велики је _____.



Мала кућа је _____, велика је _____.



Мала капа је _____, велика је _____.



СКРАЋЕНИЦЕ

Напиши скраћенице за следеће речи:

број _____
 множина _____
 професор _____
 доктор _____
 метар _____
 сантиметар _____
 литар _____
 килограм _____

Напиши шта означавају следеће скраћенице:

УН _____
 гђа _____
 тј. _____
 нпр. _____
 инж. _____
 стр. _____
 ПТТ _____
 РТС _____

Реши укрштеницу са скраћеницама.

1. год. 3. итд. 4. м. 5. р.

2. гђа 6. разр. 7. др

1.									
	2.								
3.									
	4.								
		5.							
6.									

Препиши реченицу користећи скраћенице уместо именица које се обично скраћују.

Професор доктор Петар Марковић, висок метар и осамдесет шест сантиметара, отишао је у посету код госпође Јелене Живковић, чији муж инжењер ради у Радио-телевизији Србије.

6. ШТА ЈЕ СМЕШНО

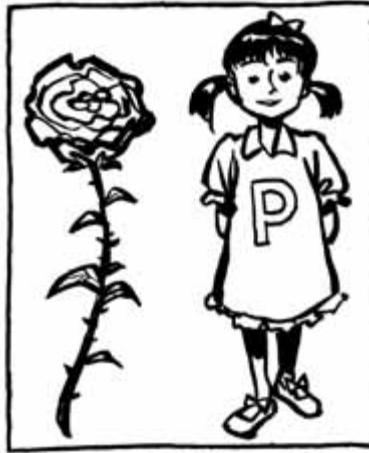
Вежбамо:

- ћирилица и латиница – азбука и абецеда
- писање две тачке и зареза
- речи које одређују време, место и начин вршења радње

Твој задатак ће бити:

- да решиш ребус
- да направиш азбучни и абецедни речник
- да напишеш рецепт за палачинке
- да напишеш басну
- да напишеш дијалог
- да решиш укрштеницу и ребусе

Ови парови имају иста имена (види ребусе), али се различито пишу.



Помози Ани да заврши азбуку и абецеду.

Анин и твој речник

азбука:

А Б Г Ђ _____

abeceda:

А С _____ Е _____



Ш

ДВЕ ТАЧКЕ И ЗАРЕЗ

Када ређаш и набрајаш, **зарезима** ти одвајаш.
Испред тога стави значке од **две тачке**.

**Тинтилин је погрешно написао
шта је све потребно за палачинке.**

Палачинке рецепт за
: намирнице потребне
млеко брашно тигањ
јаја со уље кутлача
џем и

: прибор, потребне посуде и
шерпа кашика виљушка шећер



**Напиши правилно шта је све потребно
за палачинке.**



Овде напиши како се праве палачинке.

РЕЧИ КОЈЕ ОДРЕЂУЈУ ВРЕМЕ, МЕСТО И НАЧИН ВРШЕЊА РАДЊЕ



Нешто се догодило, нешто се збило; када, како и где је то било?



Пужева прича






- Поштована публико, почуј!
- Па шта, па шта?
- Пуж Пера пуже!
- Па где, па где?
- По путићу, по прутићу.
- Па како, па како?
- Пажљиво, полако.
- Па када, па када?
- Пре подне, после подне,
предвече, па и сада.
- Па, побогу, причајте, пожурите!
- Па, поштовани, није пристојно
пожуривати пужа.

С. М.

Зунзарина прича (измисли)



речи које одређују

	субјекат	предикат	време	начин	место
	Зунзара	зуји	зими	занимљиво	иза завесе.
	Мачка				
	Коњ				
	Пиле				
	Точак				

Смисли нове загонетке и реши укрштеницу.

Иде патка
с Паткинграда,
носи уста
пуна злата.



2.



Из планине мицала,
па у море тицала.



4.



Наврх куће
сукће, букће,
плете гаће,
путоваће.



6.



Рикну крава на Морави –
чу се теле на Брзави.

11.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

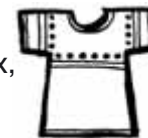
8.

9.

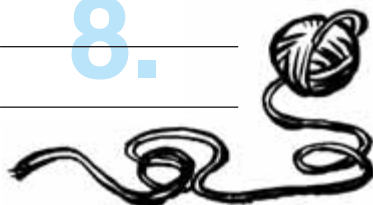
10.



На једна врата уђох,
на друга изађох.



8.



Беле пчеле на тло селе –
огањ паде, њих нестаде.

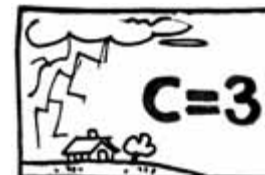
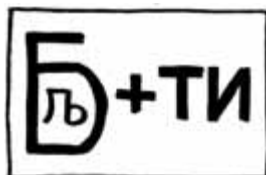
11.



10.



Реши ребусе.



7. СВЕ ШТО РАСТЕ ХТЕЛО БИ ДА РАСТЕ

Вежбамо:

- писање сугласника *j*
- писање великог слова
- писање бројева словима
- писање датума

Твој задатак ће бити:

- да саставиш загонетку
- да напишеш два дијалога
- да нацрташ заставу и беџ своје замишљене групе или екипе, као и да напишеш химну
- да смислиш рекламе
- да нацрташ лик из своје омиљене књиге

Речи које су у једнини пребази у множину.

– Идеш ли са мном?

Идете ли с нама?

– Идем.

– Бојиш ли се?

– Не бојим се.

– Ништа се не бој.

– Ти се не плашиш?

– А зашто бих се плашио?

Моја загонетка

Твоја загонетка

Час се диже,
час се спушта.

(акшаљуљ)



Дијалози

Он не види, а она не чује добро. Напиши о чему они разговарају.



Она: _____

Он: _____

Замисли да си срео децу из других земаља. О чему бисте разговарали?



Ти: _____



ПИСАЊЕ СУГЛАСНИКА Ј



Препиши дијалог и исправи све погрешно написане речи.

Тинтилин: Здраво, Ана.

Ана: Тинтилине, здраво, зашто данас ниси бијо у школи?

Тинтилин: Болело ме је грло, па ме је тата водијо код доктора. Каже да сам пијо хладну воду. Да ли сте учили нешто ново?

Ана: Учили смо нову лекцију из српског, о томе када треба, а када не треба писати сугласник *ј*.

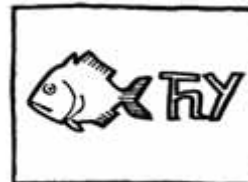
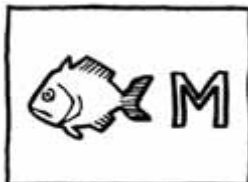
Тинтилин: Ја сам мислијо да сам то већ научијо.

Ана: Тинтилине, мислим да и ти и ја то тек треба да научимо!

**Неке речи су написане правилно, а неке погрешно.
Подвуци оне које су написане погрешно, а затим их препиши правилно.**

каиш Кајиро радио авијон камијон пио водио
радијоница фиока студијо Азиа Виолета пион

Реши ребусе.





Напиши правилно следећи текст. Пази на велико слово и на знаке , ? !



се вратила Ана школе из
 – ново има шта – пита Тинтилин је
 – учитељица удала лана се
 ново добила презиме је
 се зове сада светлана лукић марић
 у јеленом клупи седим са
 доселила из код нас она сарајева се
 станује церској улици у
 суботу у рођендан слави
 поклонићу доситеја басне обрадовића јој
 новог ђака имамо једног
 је копаоника он са села блажева из
 рекла јелена смешно му говори да је
 назвао ју дебела он је
 плакала тога је због она
 – не једе слаткиша мање што
 – ох, их много воли

Реши ребусе.





ПИСАЊЕ БРОЈЕВА СЛОВИМА

Напиши словима следеће бројеве:

14	_____	19	_____
21	_____	37	_____
50	_____	60	_____
137	_____	158	_____
200	_____	400	_____
600	_____	1000	_____

ПИСАЊЕ ДАТУМА

Датуми се могу писати на више начина:

1. 4. 2005.

1. IV 2005.

1. април 2005.

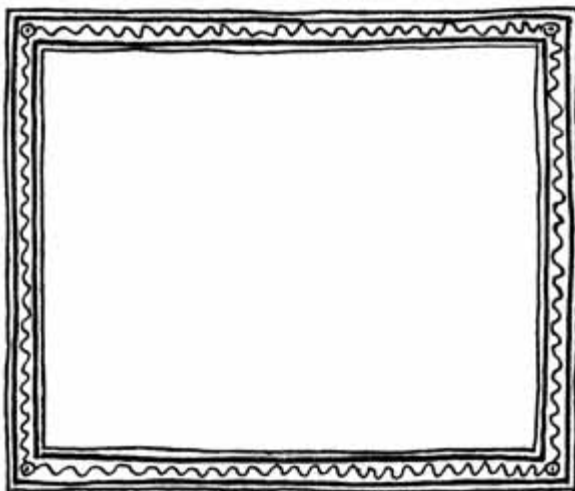
Препиши реченицу пишући датуме бројевима.

Ја сам рођен тринаестог септембра хиљаду деветсто деведесет шесте године, а моја сестра двадесет шестог јуна двехиљадите. Моја мама је рођена осамнаестог маја хиљаду деветсто седамдесете, а тата осмог фебруара хиљаду деветсто шездесет осме.

Замисли да имаш своју музичку групу, спортску екипу, дружину планинара, истраживача и сл.

Моја _____
(дружина, група, тим)

Име групе: _____



Групни цртеж или слика



Нацртај вашу заставу.



Нацртај вашу значку (беџ).

Напиши химну коју певате.

Овде опиши неколико догађаја који су за вас били важни.

Датум: _____

Датум: _____

Помози петлу, лисици и псу да нацртају и напишу рекламе.

Петла издаје нову књигу песама.



Пас је отворио продавницу хране.



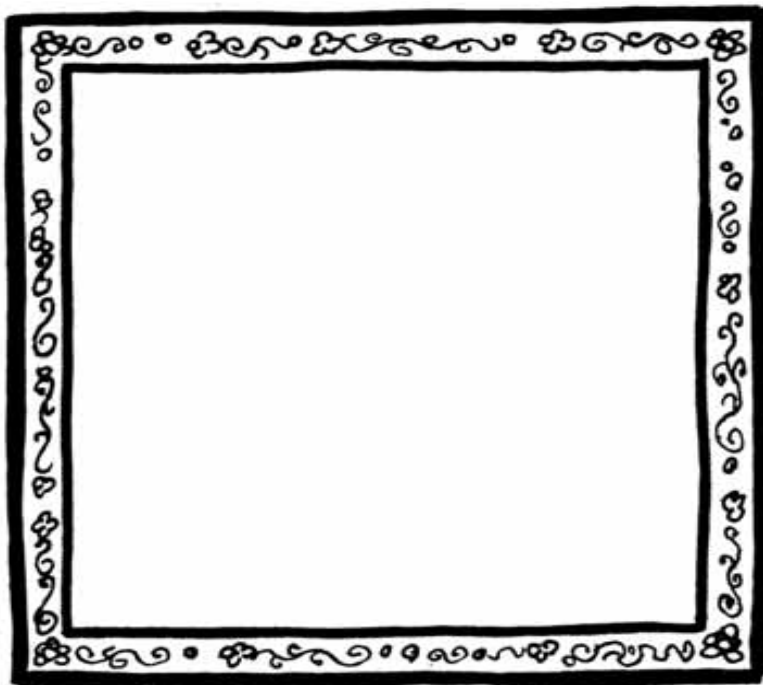
Лисица производи невидљива одела.



Измисли рекламу за неки свој производ.



Нацртај лик из своје омиљене приче. Напиши како изгледа и шта воли, а шта не воли да ради. Пази на велико слово и на наводнике.



Лик се зове _____

Он(а) је из књиге _____

Пронађи у речнику српског језика изразе у којима се појављују именице:



језик *имати дугачак језик,*



глава



око



прст



леђа

Забавна Граматика 3

ПРОВЕРА ЗНАЊА

УПУТСТВО

поени	оцена
0–5	недовољан
6–9	довољан
10–13	добар
14–17	врло добар
18–20	одличан

1

**Напиши правилно следећи текст.
Кад завршиш, именице подвуци црвеном бојом, а глаголе плавом.**



ана слави рођендан позвала је јелену маркалу куду њу и тинти надалиће јој сви доћи пита се она припремила је колачесоковесендвиче и торта у аухкакваторта

4

2

Напиши о Анином рођендану три реченице.



обавештајну: _____

упитну: _____

заповедну: _____

3

3

**Следеће реченице препиши уз употребу реченичних знака . „ “ ,
Затим реченице пребази из потврдног облика у одрични.**

Срећна сам рекла је Ана
Лепо смо се забављали и добила сам дивне поклоне



3



**Замисли да путујеш бродом преко мора и да долазиш на неко пусто острво.
Напиши кратак састав о свом путовању.**



_____ (наслов)

4



**Напиши заједничке и властите именице које означавају оно што ти је било важно
на путовању.**

заједничке именице	властите именице
брод	

3



Разговарај са чудним бићем које си срео на острву.

Ти: _____



3

ДРУГА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Добијено поена:



Ана припрема забаву. Помози јој да направи списак потребних намирница и свега што јој је потребно за прославу.

Одреди род именицама које си навео.

мушки род	женски род	средњи род
СОК		

3



Помози Ани да напише позивницу за рођендан.



Позивница



3



Напиши ко шта ради на Анином рођендану. Доврши табелу.

субјекат (ко ради?)	предикат (шта ради?)
Марко	игра.

4



Објасни шта значе изрази о срцу који су поменути у разговору на Анином рођендану.



1. он има велико срце _____
2. он је тврда срца _____
3. сад ми је срце на месту _____
4. кад то чујем, срце ми се следи _____
5. сишло ми је срце у пете _____

4



Напиши једну шалу коју би испричао на Анином рођендану. Шалу затим препиши, пребацујући све именице које су у једнини у множину, и обратно.



2



Напиши питања за укрштеницу и реши питање број 2.

1. _____
2. разговор два лица
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

6.

1.	б	а	с	н	е			
2.			а					
3.	с	у	б	ј	е	к	а	т
4.	п	р	е	д	и	к	а	т
5.	з	а	р	е	з			

4

ТРЕЋА ПРОВЕРА ЗНАЊА (1)

Добијено поена:



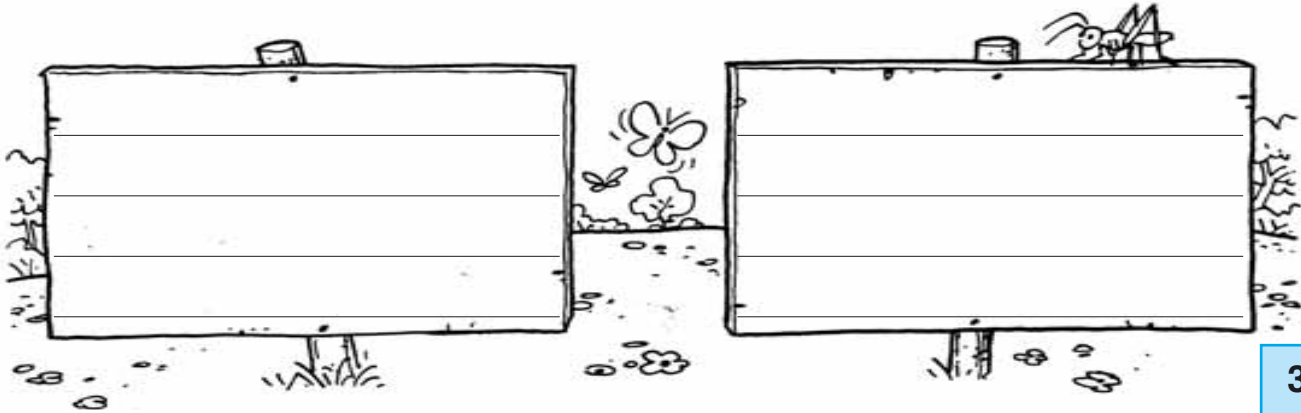
Твоје одељење треба да иде на излет. Ти си вођа пута. Напиши обавештење о излету. Користи глаголе: састати се, поћи, понети и сл. Не заборави да наведеш време поласка.

Обавештење

4



Измисли и напиши шаљиве и лепе поруке о понашању у природи.



3



Напиши правилник о чувању шума и вода.

члан 1

члан 2

члан 3

члан 4

казнене мере:

3



Напиши глаголе са сличним значењем.

Како може да се <u>гледа</u> :	жмиркати, зурити,	
Како може да се <u>говори</u> :		
Како може да се <u>једе</u> :		4



Напиши како у природи:

дува ветар



пада киша



тече поточић



3



Напиши једну шаљиву питалицу.

Моја питалица: Како можеш да поједеш јаје, а да му не разбијеш љуску?

Замоли некога да је разбије уместо тебе.



Твоја питалица:

3

ТРЕЋА ПРОВЕРА ЗНАЊА (2)

Добијено поена:



Напиши шта си радио у прошлости (кад си био мали).	Шта радиш сада?	Шта ћеш радити у будућности (кад порастеш)?
<i>Возио сам трицикл.</i>	<i>Возим бицикл.</i>	<i>Возићу ауто.</i>
		3



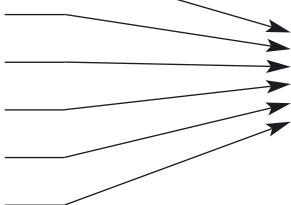
Напиши различите облике глагола гледати.

једнина				множина			
	садашње време	прошло време	будуће време		садашње време	прошло време	будуће време
ја	<i>гледам</i>			ми			
ти				ви			
он				они			
она				оне			
оно				она			
							4



Напиши друге глаголе као што је започето.

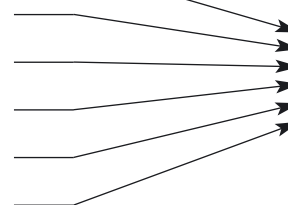
за



писати



по



гледати

3

1

Напиши огласе – могу бити и шаљиви.



Изгубљено

Нађено



_____	_____	3	
_____	_____		
_____	_____		

2



Напиши придеве уз именице.



лист: _____	девојчица: _____	око: _____	3	
дан: _____	књига: _____	море: _____		
сок: _____	земља: _____	село: _____		

3

Напиши придеве који одговарају поређењу.



као сунце: сјајан, _____

као ноћ: _____

као зец: _____

као облак: _____

2	
---	--

4

Напиши шта све може бити:



зелено: трава, лишће, _____

плаво: _____

храпаво: _____

добро: _____

2	
---	--



Напиши придеве са супротним значењем.

храпав: _____ нежан: _____ хитар: _____

мек: _____ бистар: _____ сит: _____

1	
---	--



Од именица направи придеве.

ватра: *ватрен* _____ брдо: _____ лаж: _____

цвет: _____ сумња: _____ човек: _____

1	
---	--



Од глагола направи придеве.

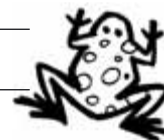
лаје: *лајав* _____ скаче: _____ пева: _____

говори: _____ лелуја: _____ цвркуће: _____

1	
---	--



Смисли загонетку за жабу.



2	
---	--



Настави даље ову наопаку причу.

Ујутру је сјајан прозор провирио кроз широко сунце.
Поспани кревет устаде из меког Аце...



5	
---	--

ПЕТА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Добијено поена:



Напиши дијалог између аутомобила и бицикла.

Аутомобил треба да поставља питања (води рачуна о писању речце *ли*), а бицикл треба да одговара одрично (води рачуна о писању речце *не*).

Ауто: _____

Бицикл: _____

Ауто: _____

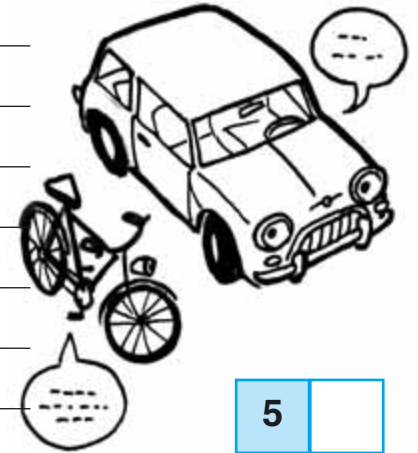
Бицикл: _____

Ауто: _____

Бицикл: _____

Ауто: _____

Бицикл: _____



5



Напиши басну latinicom.

Мој наслов: *Lav i lisica*

Твој наслов: _____

5





Попуни празна места као што је назначено.

именица	умањено значење	увећано значење
деда		
чоколада	луткица	
	шеширић	
сандала		

3



Провери да ли знаш скраћенице. Реши укрштеницу.

1. бр.

2. km

7. kg

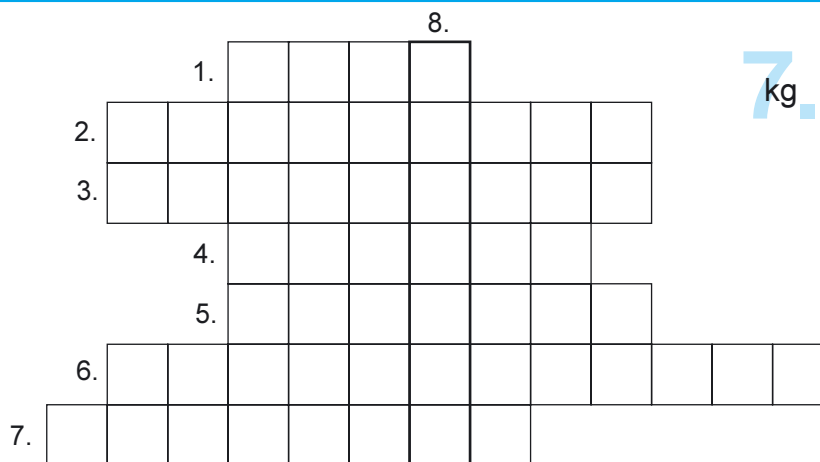
3. итд.

4. уч.

8. једн.

5. и сл.

6. ОШ



4



Обуци Ану и Пеђу у неке занимљиве моделе одеће. Опиши их.



3

ШЕСТА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Добијено поена:



Опиши кућу и зграду: посебности и заједничке особине.

посебности

заједничке особине

посебности



_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5



Направи списак ствари које су ти неопходне за школу. Користи зарезе у набрајању. Наведене именице најпре поређај по азбучном, а затим по абecedном реду.

списак

азбучни ред

abecedni red



_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5



Попуни табелу – заврши реченице:

речи које одређују

субјекат

предикат

време

начин

место



Пас



5



**Замисли да си на одмору, негде на планини или на мору.
Напиши писмо неком свом пријатељу о томе шта радиш и како се осећаш.**



5

СЕДМА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Добијено поена:



Одговори на шаљив начин.

Море је рупа
Препуна воде
Шапну ми талас
И мирно оде

**Овако је песник Драгомир Ђорђевић описао море.
На шаљив начин покушај да одговориш на питања:**



Шта је брод? _____

Шта је острво? _____

Шта је шкољка? _____

Шта је школа? _____

Шта је облак? _____

Шта је киша? _____



4



Допуни реченице.

Кад неко није сигуран, каже се да је _____.

Кад нешто није битно, каже се да је _____.

Кад нешто није видљиво, каже се да је _____.

Кад неко није пажљив, каже се да је _____.



3



Пребази реченице из потврдног у одрични облик.

Сутра идемо у позориште. _____

Ана учествује на приредби. _____

Зашто радиш домаћи? _____

Добио сам поклон. _____

3



Препиши нешто из дневника са неког свог путовања.

Датум: _____

Датум: _____

4



Правилно препиши пословице.

Ко лопова крие, ни он бољи ние. _____

Нико се ние научен родијо. _____

3



Препиши пословицу, а све глаголе пребаци из јединине у множину.

Не кажи све што знаш, _____

не чини све што можеш, _____

не веруј све што чујеш, _____

не дај све што имаш, _____

не жели све што немаш. _____

3

САДРЖАЈ

Представи се – напиши нешто о себи	2
1. НИГДЕ НИЈЕ КОЌ КОД КУЋЕ	3
Врсте речи	3
Обавештајне, упитне, заповедне и узвичне реченице	4
Потврдне и одричне реченице	5
Вишезначност речи	6
Грађење речи	6
Именице – заједничке и властите	7
Замисли да си славни писац	8
Управни и неуправни говор	9
Ово сам ја	10
2. ДРУГ ЋЕ ДРУГУ ДА УБЛАЖИ ТУГУ	11
Доживљај у пећини	12
Род именица	13
Број именица	13
Твој рођендан	14
Проста реченица	15
Субјекат и предикат	15
Песма о носу и о заносу	16
Писање стрипа	17
3. ЛЕПА РЕЧ И ГВОЗДЕНА ВРАТА ОТВАРА	19
Речи које имају различите облике, а исто или слично значење	20
Речи које имају исти облик, а различито значење	20
Глаголи	22
Глаголска лица	26
Једнина и множина глагола	28
Глаголска времена – прошло, садашње и будуће време	29
Писање вести	30

4. КО СЕ ВОЛИ ТАЈ СЕ ПИШЕ	31
Придеви – описни и присвојни	32
Род и број придева	34
После утакмице	37
5. ТАЈНЕ СВЕТА	39
Писање речце <i>не</i> уз глаголе, именице и придеве	40
Писање речце <i>ли</i>	40
Речи са умањеним и увећаним значењем – умањенице и увећанице	42
Шумска модна ревија	43
Скраћенице	44
6. ШТА ЈЕ СМЕШНО	45
Ћирилица и латиница – азбука и абецеда	46
Две тачке и зарез	47
Речи које одређују време, место и начин вршења радње	49
7. СВЕ ШТО РАСТЕ ХТЕЛО БИ ДА РАСТЕ	51
Дијалози	52
Писање сугласника <i>ј</i>	53
Писање бројева словима	55
Писање датума	55
ПРОВЕРА ЗНАЊА	59
Прва провера знања	60
Друга провера знања	62
Трећа провера знања (1)	64
Трећа провера знања (2)	66
Четврта провера знања	68
Пета провера знања	70
Шеста провера знања	72
Седма провера знања	74

ЗАБАВНА ГРАМАТИКА

за трећи разред основне школе
прво издање

аутор *Др Симеон Маринковић*

илустровао *Мирољуб Милутиновић Брада*

рецензенти *Проф. др Живојин Станојчић, Филолошки факултет у Београду*
Ана Милосављевић, учитељица, ОШ „Вељко Дугошевић“ у Београду
Мр Слађана Илић, професор

лектор *Мр Александра Марковић*

ликовни уредник *Душан Павлић*

припрема за штампу *Небојша Митић*

издавач *Креативни центар*
Градиштанска 8
Београд
Тел./факс: 011/ 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659

уредник *Мр Александра Марковић*

за издавача *Мр Љиљана Маринковић*

штампа *Публикум*

тираж

copyright © *Креативни центар, 2005*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:811.163.41(075.2)

МАРИНКОВИЋ, Симеон

Забавна граматика 3 : [за трећи разред основне школе] / [аутор Симеон Маринковић ; илустровао Мирољуб Милутиновић Брада]. - 1. изд. - Београд : Креативни центар, 2005 (Београд : Публикум). - 80 стр. : илустр. ; 22 x 24 cm

Податак о аутору преузет из колофона. -
Тираж 10.000.

ISBN 86-7781-365-9

1. Гл. ств. насл.

COBISS.SR-ID 123184140